

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1
The Relationship Between Leader Traits and the Participative Management
of School Administrators Under Ratchaburi
Primary Educational Service Area Office 1

แก้วภัทรา จิตรอักษร* พัชราวัลย์ สังข์ศรี ** พรศักดิ์ สุจริตรักษ์***

Kaewpattr Jitaksorn* Patcharavalai Sungsi** Phornsak Sucharitrak***

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง*

Graduate Student in Master of Education, Educational Administration Program,

Faculty of Education, Muban Chombueng Rajabhat University*

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง**

Faculty of Education, Muban Chombueng Rajabhat University**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 338 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ บุคลิกเปิดเผย ประนีประนอม มีสติ การเปิดรับประสบการณ์ใหม่ ๆ และมั่นคงทางอารมณ์ 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน ความยึดมั่นผูกพัน การไว้วางใจ และการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน 3) คุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: คุณลักษณะผู้นำ, การบริหารแบบมีส่วนร่วม

Abstract

The purposes of this research were to studied 1) the Leader traits of school administrators under Ratchaburi Primary Educational Service Area office 1. 2) the participative management of school administrators under Ratchaburi Primary Educational Service Area office 1 and 3) the relationship between the leader traits and participative management of school administrators under Ratchaburi Primary Educational Service Area office 1. The samples consisted of 338 school administrators and teachers under Ratchaburi Primary Educational Service Area office 1. They were selected by a stratified sampling method. The instrument used for collecting data was 5 rating scales questionnaire with reliability .98. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson product moment correlation. The research findings were as follows: 1) The leader traits of school administrators under Ratchaburi Primary Educational Service Area office 1 was at a high level. When considering each aspect, it was found that it was at a high level in all aspects. In order of the mean descending as follows: surgency, agreeableness, conscientiousness, intellectance and emotion stability. 2) The participative management of under Ratchaburi Primary Educational Service Area office 1 at a high level. When considering each aspect, it was found that it was at a high level in all aspects. In order of the mean descending as follows: autonomy, commitment, trust and goals and objectives. 3) The leader traits between the participative management of under Ratchaburi Primary Educational Service Area office 1. overall image and each aspect were associated with a statistical significance level of .01.

Keywords: Leader Traits, Participative Management.

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคปัจจุบันหรือที่เรียกว่ายุคไร้พรมแดนข่าวสาร สามารถสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ก่อให้เกิดผลกระทบต่องานสังคมไทยและการพัฒนาการศึกษาของไทย จึงจำเป็นต้องเตรียมบุคลากรให้พร้อม เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมไทยในอนาคตได้อย่างสันติสุข การพัฒนาจึงมุ่งจะพัฒนาคนหรือคุณภาพของคนให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ อันเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้มีความสามารถเต็มตามศักยภาพ มีพัฒนาการที่สมดุลทั้งปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคม ซึ่งสังคมทุกวันนี้และในอนาคตเป็นสังคมฐานความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องส่งเสริมและสร้างสภาพการณ์เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพและขีดความสามารถของคนในประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551 : 3) การศึกษาถือเป็นรากฐานสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองตลอดชีวิต ประเทศไทยจึงได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษา

ในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 29-31) การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2545 : 24) ที่กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านการศึกษานั้น ในมาตรา 6 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมไทยในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ย่อมขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้นำเป็นหลัก ซึ่งผู้นำจะต้องเข้าใจหน้าที่การบริหารงานให้ทรัพยากรบุคคลซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดมีค่าเพิ่มขึ้นสำหรับประเทศในอนาคต เพื่อก่อให้เกิดพลังร่วมในการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย ผู้นำเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับและยกย่องจากบุคคลอื่น เป็นบุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งขึ้นมา หรือได้รับการยกย่องให้เป็นหัวหน้าในการดำเนินงานต่าง ๆ ในองค์กร ต้องอาศัยบุคคลที่เป็นผู้นำและมีความเป็นผู้นำจึงจะทำให้องค์กรดำเนินไปอย่างบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และนำพาหน่วยงานไปสู่ความเจริญก้าวหน้า (เนตรพัฒนา ยาวีราช, 2552 : 1) คุณลักษณะผู้นำเป็นสิ่งสำคัญอันหนึ่งที่จะผูกใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดความศรัทธาในตัวผู้นำ และเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ มีบุคลิกเปิดเผย มีความประนีประนอม มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีสติ และ การยอมรับประสบการณ์ใหม่ ๆ (Fred C. Lunenburg and Ornstein C. Allan, 2003 : 119-121)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่ต้องกำหนดแบบแผนวิธีและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือก วิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะการดำเนินการต่าง ๆ มิใช่เพียงแต่กิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีเพื่อนร่วมงานอีก หลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญาความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเทคนิควิธีและ กระบวนการการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์กร (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2551 : 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบการบริหาร ที่เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจใช้ความคิดสร้างสรรค์และเชี่ยวชาญร่วมแก้ไขปัญหาของการบริหารที่สำคัญ การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการสานต่อหรือต่อยอดรูปแบบการบริหารแบบราชการความเข้มงวดมากเกินไปและไม่ถือเป็นเรื่องส่วนตัว กระตุ้นให้เกิดรูปแบบการบริหารโดยมีส่วนร่วม ทฤษฎีใหม่ ๆ ขององค์กรเหล่านี้เน้นความสำคัญและขวัญใน

การทำงาน และความพึงพอใจในการทำงานของผู้ทำงานมากขึ้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมเน้นความสำคัญในการจูงใจทำงานและการสร้างองค์กรไปสู่เป้าหมายนั้น องค์กรจึงถูกสร้างขึ้นมาสืบสนองความต้องการของผู้ทำงาน ซึ่งในทางกลับกันจะส่งผลให้ผลผลิตของผู้ปฏิบัติงานสูงขึ้น (Russell C. Swansburg, 1996 : 20-23) การจัดการศึกษาในปัจจุบันได้เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้งในด้านการบริหารงานวิชาการการบริหารงานบุคลากรการบริหารงบประมาณและการบริหารทั่วไป ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในแนวทางของรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแนวใหม่รวมทั้งบทบาทผู้บริหารในการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุผลโดยต้องมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมมากที่สุด (อรพินท์ สฟโซคชัย, 2553 : 7)

การบริหารสถานศึกษายังขาดการทำงานแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงาน เนื่องจากสาเหตุโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย ที่ 9 อำเภอบ้านคา มีอุปสรรคในเรื่องของบุคลากรที่เป็นผู้บริหารที่มีความอาวุโสน้อยกว่าครูผู้สอน เป็นผลสืบเนื่องมาจากในช่วงเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมา มีผู้บริหารหลายท่านได้เกษียณอายุราชการไป จึงทำให้ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 ต้องสรรหาบุคลากร มาดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารในโรงเรียนที่ขาดผู้บริหารอยู่ และในการคัดเลือกและสรรหานั้นจึงได้ผู้บริหารรุ่นใหม่ที่มีอายุน้อยกว่าครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาที่ทำงานอยู่เดิม นั้นจึงไม่มีความเกรงใจ และเคารพในตัวผู้บริหาร ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมภายในโรงเรียน ทั้งนี้ผู้บริหารยังขาดทักษะในการสื่อสารและทักษะในการแก้ปัญหาในโรงเรียน จึงทำให้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนนั้นไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร นอกจากนี้แล้ว การบริหารงานในโรงเรียนผู้บริหารยังไม่มอบอำนาจในการตัดสินใจให้กับครูผู้สอนอย่างเต็มที่ อาจมีสาเหตุมาจากการขาดความไว้วางใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนและบุคลากรในโรงเรียน จึงส่งผลต่อความผูกพันในการปฏิบัติงานภายในโรงเรียน จึงทำให้การบริหารงานในโรงเรียนขาดการมีส่วนร่วมของครูเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจและการปฏิบัติงาน จึงทำให้ผู้บริหารต้องใช้อำนาจในการตัดสินใจด้วยตนเอง ทำให้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมไม่ประสบความสำเร็จ รวมทั้งขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน สาเหตุมาจาก โรงเรียนส่วนใหญ่ในกลุ่มเครือข่าย ที่ 9 อำเภอบ้านคานั้นเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีครูผู้สอนและบุคลากรในการปฏิบัติงานน้อย ดังนั้น ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ และไม่ตรงกับวิชาเอกที่เรียนจบมาจึงทำให้การทำงานร่วมกันภายในสถานศึกษานั้นไม่สะดวกราบรื่น จึงต้องอาศัยความสมัครใจ และการมีประสบการณ์ของครูผู้สอน เข้ามาทำงานในงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร จึงทำให้การทำงานนั้นมีอุปสรรคเกิดขึ้นในการทำงานร่วมกัน ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ และขาดอิสระในการปฏิบัติงาน เนื่องจาก ต้องคอยสอบถามผู้บริหารว่าจะทำอย่างไร ไม่กล้าที่จะตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ผู้บริหารพร้อมที่จะส่งเสริมรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแต่เนื่องจากบรรยากาศสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมองค์กรในการทำงานไม่เอื้อต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงทำให้การปฏิบัติงานร่วมกันในบางครั้งเกิดความขัดแย้งกัน ไม่มีขวัญกำลังใจต่อการปฏิบัติงาน จึงทำให้ครูและบุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน และไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานร่วมกัน และปัญหาการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียนนั้น มักจะมาจากความคิดเห็นของผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ เพราะผู้บริหารมักจะแสดงความคิดเห็น และคิดเห็นว่า ความคิดของตนเองมักจะถูกต้องเสมอ ดังนั้น จึงทำ

ให้คณะครูในโรงเรียนไม่ได้มีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน จึงทำให้คิดว่าตนเองไม่มีความสำคัญ ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งขององค์กรและไม่มีความเต็มใจที่ปฏิบัติงาน ไม่เปิดกว้างรับความคิดเห็นทั้งผู้บริหารและครู

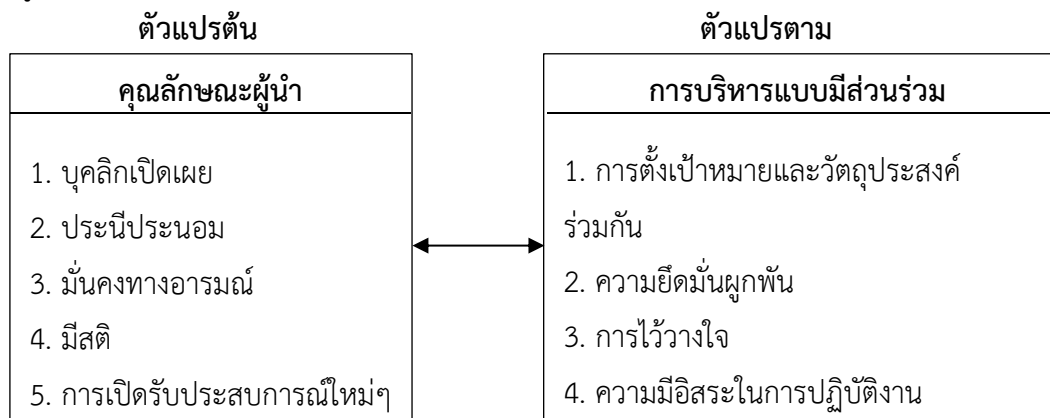
จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยไว้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2,772 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 164 คนและครูผู้สอน 2,608 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 338 คน ซึ่งได้มาจากการเปิดตารางขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610) จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง (ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน) ตามขนาดของสถานศึกษา 4 ขนาด คือ ขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้น

2. เพื่อให้ได้ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหาร ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้วิธีจับสลาก ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูผู้สอน ใช้ตารางตัวเลขสุ่ม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	ขนาด สถานศึกษา	ประชากร					กลุ่มตัวอย่าง				
		ผู้บริหาร			ครู ผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร			ครู ผู้สอน	รวม
		ผอ./ รักษาราชการ	รอง ผอ.	หัวหน้า กลุ่ม สาระ			ผอ./ รักษาราชการ	รอง ผอ.	หัวหน้า กลุ่ม สาระ		
1	ใหญ่พิเศษ	3	24	88	331	446	1	3	11	41	55
2	ใหญ่	3	15	32	82	132	1	2	4	10	16
3	กลาง	121	207	365	511	1,204	14	26	45	63	149
4	เล็ก	107	114	120	615	956	13	14	15	76	118
รวม						2,738					338

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1) ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจผู้บริหารสถานศึกษา และ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู

2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อมากำหนดเป็นโครงสร้างเครื่องมือโดยขอคำแนะนำ จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3) สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ นำมาปรับปรุง

4) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหาโดยให้เทคนิค IOC

(Index of Item Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งโดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า 0.50 ขึ้นไป

5) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 30 คน

6) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach L. Joseph, 1984 : 161) โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .98 เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามที่เก็บได้จำนวน 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ มีหน่วยวิเคราะห์ (Unit Of Analysis) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจัดกระทำข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับคืนมา
- 2) จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบรวบรวมคะแนนแบบสอบถามที่สมบูรณ์
- 3) นำข้อมูลไปคำนวณหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามรายละเอียดเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) การวิเคราะห์ระดับการใช้อำนาจผู้บริหารสถานศึกษา และ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 2 แสดงคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวม

(n = 338)

คุณลักษณะผู้นำ	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	ลำดับ
1. บุคลิกเปิดเผย (X_1)	4.38	0.55	มาก	1
2. ประนีประนอม (X_2)	4.32	0.64	มาก	2
3. มั่นคงทางอารมณ์ (X_3)	4.30	0.63	มาก	5
4. มีสติ (X_4)	4.31	0.64	มาก	3
5. การเปิดรับประสบการณ์ใหม่ๆ (X_5)	4.31	0.63	มาก	4
รวม (X_{tot})	4.32	0.61	มาก	

จากตาราง พบว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ บุคลิกเปิดเผย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ประนีประนอม มีสติ การเปิดรับประสบการณ์ใหม่ ๆ ตามลำดับ และ มั่นคงทางอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 3 แสดงการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวม

(n = 338)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	ลำดับ
1. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Y_1)	4.30	0.62	มาก	4
2. ความยืดหยุ่นผูกพัน (Y_2)	4.32	0.64	มาก	2
3. การไว้วางใจ (Y_3)	4.32	0.63	มาก	3
4. ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (Y_4)	4.34	0.63	มาก	1
รวม (Y_{tot})	4.32	0.62	มาก	

จากตาราง พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ความยืดหยุ่นผูกพัน การไว้วางใจ ตามลำดับ และการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

คุณลักษณะผู้นำ การบริหารแบบมีส่วนร่วม	การ ตั้งเป้าหมาย และ วัตถุประสงค์ ร่วมกัน (Y_1)	ความยึด มั่นผูกพัน (Y_2)	การ ไว้วางใจ (Y_3)	ความมี อิสระในการ ปฏิบัติงาน (Y_4)	รวม (Y_{tot})
1. บุคลิกเปิดเผย (X_1)	0.684**	0.629**	0.599**	0.608**	0.693**
2. ประนีประนอม (X_2)	0.652**	0.654**	0.639**	0.619**	0.704**
3. มั่นคงทางอารมณ์ (X_3)	0.678**	0.607**	0.593**	0.563**	0.671**
4. มีสติ (X_4)	0.714**	0.689**	0.666**	0.650**	0.747**
5. การเปิดรับประสบการณ์ใหม่ๆ (X_5)	0.752**	0.650**	0.605**	0.602**	0.718**
รวม (X_{tot})	0.767**	0.713**	0.685**	0.672**	0.780**

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง พบว่า คุณลักษณะผู้นำ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันสูง ซึ่งเมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ทั้งในภาพรวมและรายคู่ มีค่าความสัมพันธ์กันทั้งในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายคลึงกันทุกคู่ ซึ่งคุณลักษณะผู้นำ กับ ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความยึดมั่นผูกพัน ด้านการไว้วางใจ และ ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน น้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านบุคลิกเปิดเผย ด้านประนีประนอม ด้านมีสติ ด้านการเปิดรับประสบการณ์ใหม่ๆ และด้านมั่นคงทางอารมณ์

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ด้านความยึดมั่นผูกพัน ด้านการไว้วางใจ และด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความยึดมั่นผูกพัน ด้านการไว้วางใจ และ ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน น้อยที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยที่ว่า คุณลักษณะผู้นำมีความสัมพันธ์กับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ในทางบวกในระดับมากในทุกด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในสถานศึกษามีบุคลิกภาพที่ดีมีไหวพริบปฏิภาณมีสติ มีความรอบคอบระมัดระวัง ไม่ประมาท เคร่งครัด ตระหนักถึงศีลธรรม มุ่งมั่นถึงความสำเร็จ มีความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย มีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการวางแผน มีความคิดสร้างสรรค์สนใจใฝ่รู้ ตื่นตัวต่อการเฝ้าหาประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ ๆ ชอบการพัฒนาและยอมรับประสบการณ์ใหม่ๆที่เป็นประโยชน์

ผู้บริหารในยุคปัจจุบันจะต้องมีความพร้อมด้านข้อมูล เพื่อจะได้นำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารงาน เป็นมิตรต่อคนรอบข้าง ชอบเข้าสังคม อารมณ์ดี มีความประนีประนอม มักจะเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความสามารถในการประสานงานที่ดี มีความมั่นคงทางอารมณ์ สามารถรองรับแรงกดดันที่เกิดขึ้นจากการบริหารงานในสถานศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา นิลพันธุ์ (2556 : 81) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ที่พบว่า ตัวแปรคุณลักษณะผู้นำ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากทุกด้านกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประชา แก้วสวัสดิ์ (2558 : 68) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน กับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก กับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พชรดา ทองมา (2561 : 98) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอยุธยา เขต 2 พบว่า ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก กับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอยุธยา เขต 2 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยที่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ในด้านการ

ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของสถานศึกษา ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนา มีการทำงานที่ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน รวมถึงผู้บริหารมีการควบคุม กำกับ ดูแล นิเทศและติดตามงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา นิลพันธุ์ (2556 : 83) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มากที่สุด คือ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ระวีวรรณ หงส์กิตติยานนท์ (2557 : 101) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อรรถยาชัย ในจังหวัดสระแก้ว เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มากที่สุด คือ กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พชรिता ทองมา (2561 : 98) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอยุธยา เขต 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มากที่สุด คือ กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน

ผลการวิจัยที่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ในด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน น้อยที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ไม่ค่อยให้ความสำคัญในการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานแก่ผู้ปฏิบัติงาน มักจะไม่ให้อิสระการตัดสินใจในการทำกิจกรรม ตลอดจนไม่ค่อยยอมรับฟังความคิดเห็น และชื่นชมผู้ใต้บังคับบัญชาที่สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมศรี จาตุรพันธ์ (2554 : 81) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาฤณี เหมือนโพธิ์ทอง (2554 : 113) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิตพล สุวรรณผา (2556 : 115) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ระวีวรรณ หงส์กิตติยานนท์ (2557 : 101) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อรรถยาชัย ในจังหวัดสระแก้ว เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของตนเองและให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อการบริหารงานที่ได้ประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการพัฒนาารูปแบบคุณลักษณะผู้นำและการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาการพัฒนาารูปแบบคุณลักษณะผู้นำและการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษา เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา
3. ควรมีการศึกษาคุณลักษณะผู้นำและการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- เกษมศรี จาตุรพันธ์. (2554). การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ระดับ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชาถุณี เหมือนโพธิ์ทอง. (2554). การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1. วิทยานิพนธ์ระดับ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นัยนา นิลพันธุ์. (2556). คุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1. วิทยานิพนธ์ระดับ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2552). ภาวะผู้นำและผู้นำกลยุทธ์ : Leadership and Strategic Leader. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล กรุป.
- ประชา แก้วสวัสดิ. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2551). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พัชรดา ทองมา. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอยุธยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ระวีวรรณ หงส์กิตติยานนท์. (2557). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัด สระแก้ว**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. (2545). **รายงานการสังเคราะห์ เรื่อง วิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยในอนาคต**.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2551). **คู่มือการพัฒนาบุคลากรเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งสายงานผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579**. กรุงเทพฯ : บริษัท พรินทกราฟฟิค จำกัด.

อรพินท์ สพอิชชัย. (2553). หลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance). ค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 2, 2553, จาก <http://www.opdc.go.th>.

Conbach, L. Joseph. (1984). **Essential of Psychology and Education**. New York : McGraw Hill.

Fred C. Lunenburg and Ornstein C. Allan. (2003). **Educational Administration : Concepts and Practices**. (United States of America : Wadsworth Thomson Leaning, Inc.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. Educational and Psychological Measurement, 30(3).

Russell C. Swansburg. (1996). **Management and Leadership for Nurse Managers**. Boston: Jones and Bartlett.